

vuje prekladateľské poznámky a krátke komentáre, ktoré plnia funkciu zdôvodnenia jednotlivých prekladateľských riešení. Nachádza sa tu tiež krátka charakteristika širších Jánových sekcií, na základe ktorých sa Jánovo evanjelium aj tematicky rozčleňuje. Mimoriadne dôležitú časť tvorí zoznam intertextových prepojení, teda citátov a parafráz, s ďalšími biblickými textami Starého i Nového zákona.

Aj preklad Lukášovho evanjelia (2020) od toho istého kolektívu prekladateľov odкрýva súčasnému čitateľovi viacero možností pozornejšej a dôslednejšej interpretácie daného biblického textu, ktorý bol pôvodne napísaný v gréčtine. Po preštudovaní si tejto publikácie možno konštatovať, že ide o komplexný súhrn výsledkov svedomitého bádania vedcov z oblasti biblistiky, teológie, filológie, histórie i kulturológie, ktoré majú značný interdisciplinárny rozmer a presah. Pre svoje zreteľné vyjadrovanie a starostlivý výber neutrálnych jazykových prostriedkov, rešpektujúc pritom moderné trendy spisovnej slovenčiny, môže byť text prínosný nielen pre odborníkov, ale aj pre bežných čitateľov zaujímavujúcich sa o danú problematiku.

Štruktúra publikácie je prehľadná a logicky premyslená, kopíruje koncepciu Nového prekladu Jánovho evanjelia. Obsahuje 24 kapitol, ktoré možno rozdeliť na tri navzájom súvisiace časti. Prvou časťou každej kapitoly je preklad konštruovaného gréckeho pôvodného textu Lukášovho evanjelia. Druhá časť kapitol zahŕňa poznámky (krátke komentáre) k novému prekladu, založené na zdôvodnení prekladateľských riešení. Navyše sem autori vhodne zakomponovali aj výstižnú charakteristiku širších Lukášových sekcií podľa všeobecne uznávaného modelu štruktúrneho rozvrstvenia Lukášovho evanjelia. Napokon tretiu časť predstavujú intertextové prepojenia s ďalšími knihami Svätého písma (Starého i Nového zákona). V tejto súvislosti sa žiada podotknúť, že Lukáš často nadväzoval na „evanjelistu“ Starého zákona – proroka Izaiáša – čím osobitným spôsobom rozšíril koncept evanjelizácie.

Z celkového pohľadu je Nový preklad Lukášovho evanjelia skutočným obohatením a spestrením odbornej teologickej literatúry jednak po teoretickej stránke, jednak po stránke praktickej.

Treba zdôrazniť, že obidve publikácie sú výsledkom projektu podporeného Agentúrou na podporu výskumu a vývoja s názvom *Terminologické diskurzy a špecifiká biblických jazykov vzhľadom na preklady Biblie do slovenčiny*, na ktorom aktívne participujú Slavistický ústav Jána Stanislava SAV v Bratislave a tiež Centrum pre

štúdium biblického a blízkovýchodného sveta v Košiciach. Na záver sa ešte žiada podotknúť, že oba spomínané nové preklady je možné považovať za reakciu na výzvu Konferencie biskupov Slovenska z roku 2013. Ich výzva súvisela predovšetkým s potrebou slovenských veriacich mať k dispozícii moderný a vedecky spoľahlivý preklad Biblie založený na pôvodných jazykoch a nie na prekladoch z nich.

DOI: <https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2021.2.14>

Patrik Kozár

Podnetná publikácia (nielen) pre lektorov slovenčiny ako cudzieho jazyka

PAVLOVÁ, R.: *Nové prístupy vo vyučovaní slovenčiny ako cudzieho jazyka*. Nümbrecht: Kirsch Verlag, 2020. 248 s.

Renáta Pavlová sa vo svojej pedagogickej činnosti zameriava na vyučovanie slovenského a nemeckého jazyka, čo úzko súvisí aj s jej vedecko-výskumnými aktivitami, v rámci ktorých sa zaoberá didaktickými otázkami jazyka, strojovým prekladom a komparáciou nemecko-slovenských lingvistických vzťahov. Bohaté skúsenosti z oblasti svojho profesijného pôsobenia zúročila v najnovšej publikácii pod názvom *Nové prístupy vo vyučovaní slovenčiny ako cudzieho jazyka*, v ktorej sa venuje lingvodidaktickej problematike výučby slovenčiny ako cudzieho jazyka (ďalej len SakoCJ) ako predmetu záujmu aplikovanej lingvistiky. Hoci má vyučovanie SakoCJ na Slovensku pomerne dlhú tradíciu, dovolíme si tvrdiť, že svojou monografickou prácou zaplní biele miesta v danom vednom odbore.

Po formálnej stránke je práca prehľadná, má dobre premyslenú štruktúru. Pozostáva z dvoch hlavných častí, a to lingvodidaktickej a aplikačnej. Treba dodať, že jednotlivé kapitoly zároveň zodpovedajú svojmu obsahovému zameraniu.

V teoretickej časti sa autorka venuje predovšetkým didaktickým otázkam výučby SakoCJ. Popri postavení slovenského jazyka v európskom kontexte sa systematicky zameriava na predstavenie metodických centier a významných univerzitných pracovísk na Slovensku, nevynímajúc ani lektoráty slovenského jazyka a kultúry v zahraničí, ktoré sa zaoberajú výučbou SakoCJ a svojimi didaktickými materiálmi, vedecko-výskumnými štúdiami a inými odbornými publikáciami prispievajú k rozvoju daného vedného odboru.

Prehľadne, systematicky a s využitím rozsiahleho súboru dokladov pracuje autorka aj v kapitolách, v ktorých sústreďuje svoju pozornosť nielen na základný (učebnice, učebné pomôcky) i doplnkový materiál (gramatické, fonetické a konverzačné príručky, príručky o reáliách Slovenska, vzdelávacie elektronické platformy), ale aj na metodické postupy (od najstarších až po najmodernejšie) s akcentovaním rozvoja komunikatívnej kompetencie a interkultúrneho dialógu pri výučbe SakoCJ. Načrtáva tiež význam neverbálnej komunikácie, problematiku tzv. „zradných“ slov (*faux-amis*) a jazykovej interferencie.

Aplikačná časť práce je zameraná na zvukový systém slovenčiny, konkrétne na osvojovanie si slovenskej výslovnosti u nemecky hovoriacich používateľov jazyka. Autorka tu vychádza z teoretických poznatkov o segmentálnych a suprasegmentálnych javoch v slovenskom jazyku, ktoré detailne prezentuje. Treba vyzdvihnúť, že ortoepické javy popisuje precízne v porovnaní s vokálnym a konsonantickým systémom nemeckého jazyka, pričom využíva množstvo ilustratívnych príkladov, čím ponúka konfrontačno-komparatívny pohľad na danú problematiku.

Zaujímavým prínosom sú aj výsledky samotného výskumu hláskoslovnej analýzy, ktorý autorka realizovala pomocou využitia moderných softvérových technológií (PRAAT, AZAR). Cieľom výskumu bolo vyhodnotiť úspešnosť realizácie slovenských hlások s ohľadom na nemecky hovoriacich užívateľov jazyka a poukázať tak na problémové ortoepické javy. Na základe komparatívneho prístupu, ktorý autorka adekvátne zvolila, bolo možné identifikovať aj príčiny nesprávnej slovenskej výslovnosti. Hoci vzorka respondentov nebola veľká, prínos výskumu nemožno beztak spochybnit'.

Samotný výskum bol zároveň impulzom pre praktický výstup zhmotnený v závere publikácie v podobe súboru interaktívnych aktivít (jazykových úloh a cvičení). Zámerom autorky bolo ponúknuť efektívny prostriedok na nácvik správnej výslovnosti u používateľov slovenčiny s východiskovým jazykom nemeckým.

Hoci je aplikačná časť práce zacielená na zvukový systém slovenčiny vo výslovnosti nemeckých rodených hovoriacich, publikácia *Nové prístupy vo vyučovaní slovenčiny ako cudzieho jazyka* má ambíciu zaujať široký okruh používateľov (od lektorov a učiteľov v rôznych vzdelávacích inštitúciách na Slovensku i v zahraničí až po študentov slovakistiky či iných záujemcov o SakoCJ).

Originálnosťou prezentácie, primeranou náročnosťou klasifikácie jazykového materiálu, ako aj uplatnením adekvátneho výberu domácej

a zahraničnej literatúry s akcentovaním atribútu aktuálnosti a komplexnosti spĺňa táto publikácia po formálnej, ako aj po obsahovej stránke požiadavky hodnotnej a podnetnej monografie. Svojím deskriptívno-teoretickým a prakticko-didaktickým charakterom je vhodným príspevkom do databázy odborných publikácií venujúcich sa lingvodidaktickej problematike SakoCJ.

DOI: <https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2021.2.15>

Lenka Ježó Garančovská

Prínosná gramatická príručka (nielen) pre bulharských slovakistov

КОНСТАНТИНОВА, Д.: Граматичната категория падеж (българско-словашки паралели). Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2021. 256 стр.

Slavistický svet bol na začiatku nového akademického roka obohatený o podnetnú knižnú novinku bulharskej slovakistiky Daniely Konstantinovej. Ako už napovedá jej samotný názov *Gramatická kategória pádu (bulharsko-slovenské paralely)*, publikácia sa zaoberá problematikou pádového systému v bulharsko-slovenských súvislostiach. Hoci uvedená problematika na prvý pohľad nepredstavuje žiadne nové v oblasti lingvistických výskumov, možno ju považovať za hodnotnú práve na základe spôsobu jej spracovania a vysoko aktuálnu zase na základe jej zacielenia.

Pri koncipovaní svojej práce zvolila autorka komparatívny prístup, ktorý je predovšetkým pre bulharského čitateľa zárukou lepšieho porozumenia jedného z najfrekvencovanejších problémových javov v slovenskej gramatike, akým je práve deklinácia. Autorkine dlhoročné pedagogické skúsenosti z univerzitného prostredia navyše dodali publikácii aj pragmatický či lingvodidaktický rozmer.

Po formálnej stránke je práca prehľadná, má dobre premyslenú štruktúru. Pozostáva z troch rámcových častí, a to lingvistickej, lingvodidaktickej a aplikačnej. Zároveň treba dodať, že jednotlivé kapitoly dobre zodpovedajú svojmu obsahovému zameraniu.

V rozsiahlom úvode sa autorka venuje teoretickým východiskám gramatickej kategórie pádu. Predstavuje tu vybrané koncepcie a pádové teó-